

Գրողները բոլոր յերկրների,
միացե՛ք!

ՀԵ(Բ)Կ ԵՆՏԵԿՈՒԹ ԿՈՒՍ. ԿՐԴԱԿԱԳՐԱԿԱԻ
ԳԳՐՈՒԹ ԳԻՏԱԳՐԱԿԱԻ ԻՆԺՆԵՐ

ԱԳԻՏԱՏՈՐԻ ԲԼՈԿՆՈՏ № 6 (13)

ՀԵ(Բ)Կ ԵՆ ԽՐԱՏԱՐԱԿԻՅՈՒՅԻՄՈՆ ՀԵ. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՅԵՐԵՎԱՆ—1937

Պոլիտարկեթ բոլոր յերկրների, միացեմ.

ՀԿ (բ) և Կենտրոնի կուլտ. պրոպագանդայի
յեմ ագիտացիայի բաժին

ԱԳԻՏԱՏՈՐԻ Բ Լ Ո Կ Ն Ո Տ

№ 6 (13)

ՀԿ(բ)ԿԿԿ ԽՍՀՄ Կուլտ. պրոպագանդայի և ագիտացիայի
ԽՍՀՄ ԿԿԿ, 1937

1. Համ. Կ(բ)Կ Կենսակոմի պլենումի բանաձևն ընկեր ժողանովի գեկուցման առթիվ՝ ընդունված 1937 թ. փետրվարի 27-ին 3
2. Ինքնաքննադատության և մասսաների հետ կապված լինելու նշանաբանով — («Պրավդա»-ի մարտի 6-ի առաջնորդողը) 15
3. Չվտանահարել կուսակցության անդամի իրախուհիները — («Պրավդա»-ի մարտի 7-ի առաջնորդողը) 26
4. Բուլչեիկյան գեկավարման ելույթյունը — («Պրավդա»-ի մարտի 9-ի առաջնորդողը) 37

Խմբագիր՝ ԳԻՆՈ ՇԱՂԳԱՄՅԱՆ
 Պատ. փարտուղար՝ Գ. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ
 Սրբ.՝ Մ. Սուբյան և Մ. Գեվորգյան
 Հրատարակություն № 9, պատվեր № 428
 Գլավլիտի լիազոր Շ— 1246
 Տիրաժ 10.000

Պետհրատի տպարան, Յերեան

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐ- ՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍ- ՏՈՒՄԸ ԽՍՀՄ-Ի ԳԵՐԱԳՈՒՅՆ ԽՈՐՀՐԴԻ՝ ՆՈՐ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՍԻՍ- ՏԵՄՈՎ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ, ՅԵՎ ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ-ՔԱՂԱՔԱ- ԿԱՆ ԱԶԽԱՏԱՆՔԻ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍ- ԽԱՆ ՎԵՐԱԿԱՌՈՒՅՈՒՄԸ

ՀԱՄԿ(բ)Կ ԿԵՆՏԿՈՄԻ ՊԼԵՆՈՒՄԻ ԲԱՆԱՃԵՎՆ
 ԸՆԿԵՐ ԺՊԱՆՈՎԻ ԳԵԿՈՒԿՄԱՆ ԱՌԵՐՎ՝ ԸՆ-
 ԳՈՒՆՎԱԾ 1937 թ. փետրվարի 27-ին

ԽՍՀ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ՆՈՐ Սահմանադրության
 մտցվելը նշանակում է չրջադարձ յերկրի
 քաղաքական կյանքում: Այդ չրջադարձի և-
 յուլթյունն է ընտրական սխտեմի հետագա
 դեմոկրատացումը՝ խորհուրդների վոչ-
 լիովին համապատասխան ընտրությունները հա-

վասարով, բաղմաստիճանը՝ ուղղակիով,
բացը՝ փակով փոխարինելու իմաստով:

Յեթե նոր Սահմանադրությունը մտցվե-
լուց առաջ գոյություն ունեյին ընտրական
իրավունքի սահմանափակումներ պաշտա-
մունքի ապաստավորների, նախկին սպիտակ-
գլխադեղականների, նախկին մարդկանց և
հանրագումար աշխատանքով չզբաղվող ան-
ձանց համար, ապա նոր Սահմանադրու-
թյունը դեն և նետում ընտրական իրավուն-
քի ամեն մի սահմանափակում քաղաքացի-
ների այդ կատեգորիաների համար, ընդ-
հանուր դարձնելով պատգամավորների
ընտրությունները:

Յեթե առաջ պատգամավորների ընտրու-
թյունները հավասար չեյին, քանի վոր գո-
յություն ունեյին ընտրությունների տար-
բեր նորմաներ քաղաքային և գյուղական
քնակչության համար, ապա այժմ ընտրու-
թյունների հավասարությունը սահմանա-
փակելու անհրաժեշտությունը վերացված և
և բոլոր քաղաքացիներն իրավունք ունեն
հավասար հիմունքներով մասնակցելու ընտ-
րություններին:

Յեթե առաջ խորհրդային իշխանության
միջին ու բարձր որդանների ընտրություն-

4

ները բաղմաստիճան եյին, ապա այժմ,
նոր Սահմանադրությամբ, բոլոր խոր-
հուրդների ընտրությունները՝ սկսած գյու-
ղականներից ու քաղաքայիններից մինչև
Գերագույն խորհուրդը, կատարելու յեն
քաղաքացիներն անմիջականորեն, ուղղակի
ընտրությունների միջոցով:

Յեթե առաջ խորհուրդների համար
պատգամավորների ընտրությունները կա-
տարվում եյին բաց քվեարկությամբ և
ցուցակներով, ապա այժմ պատգամավոր-
ների ընտրությունների ժամանակ, քվեար-
կությունը լինելու յե դադարի և վոչ թե
ցուցակներով, այլ ըստ ընտրական շրջան-
ների առաջադրվող առանձին թեկնածու-
թյունների:

Վերջապես, Սահմանադրությունը մտցը-
նում և համաժողովրդական հանրաքվե (ռե-
ֆերենդում):

Ընտրական սխեմայի այդ փոփոխու-
թյունները նշանակում են խորհրդային որ-
դանների նկատմամբ մասսաների ունեցած
վերահսկողության ուժեղացումը և մասսա-
ների առաջ խորհրդային որդանների ունե-
ցած պատասխանատվության ուժեղացումը:
Գաղտնի քվեարկությամբ ընդհանուր,

Համառար և ուղղակի ընտրական իրավունք մտցվելու հետևանքը կլինի մասսաների քաղաքական ակտիվության հետագա ուժեղացումը, աշխատավորների նոր իրավերի ներդրումը պետութայն կառավարմանը: Դրանով իսկ պրոլետարիատի ղեկավարության դառնում է բանվոր դասակարգի կողմից հատարակության պետական ղեկավարման ավելի ճկուն, հետևաքար ավելի հզոր սխառեմը, ընդարձակում է բանվոր դասակարգի ղեկավարության ընդհանուր քաղաքական, ավելի սովոր է դառնում նրա հիմքը:

Այդ շրջադարձը կատարելապես ղինված ղիմավորելու համար, կուսակցությունը պետք է կանգնի այդ շրջադարձի գլուխը և լիակատար չափով ապահովի իր ղեկավար դերը յերկրի գերագույն որդանների առաջիկա ընտրությունների ժամանակ:

Պատրա՞ստ են արդյոք կուսակցական կադմակերպություններն այդորինակ ղեկավարման:

Ի՞նչ է պահանջվում կուսակցությունից, վորպեսզի նա կարողանա կանգնել այդ շրջադարձի գլուխը, նոր, մինչև վերջը ղեմակրատական ընտրությունների գլուխը:

Դրա համար պահանջվում է, վոր կու-

սակցությունն ինքն անցկացնի հետևողական ղեմակրատական պրակտիկա, վոր նա ներկուսակցական կյանքում մինչև վերջն անցկացնի ղեմակրատական կենտրոնացման հիմունքները, ինչպես այդ պահանջում է կուսակցության կանոնադրությունը, վոր նա ինքն ունենա այն անհրաժեշտ պայմանները, վորոնց շնորհիվ կուսակցության բոլոր որդանները ընտրական լինեն, վոր քննադատությունը և ինքնաքննադատուները դարգանա լիակատար չափով, վոր կուսակցական մատայի սովը կուսակցական որդանների պատասխանատվությունը լիակատար լինի և վոր ինքը՝ կուսակցական մասսան լիովին ակտիվացվի:

Կարելի՞ յե արդյոք ստել, թե կուսակցական բոլոր կադմակերպություններն արդեն պատրաստ են կատարելու այդ պայմանները, թե նրանք արդեն լիովին վերակառուցվել են ղեմակրատիկ ձևով:

Դժբախտաբար, լիակատար վստահությամբ չի կարելի ստել այդ:

Այդ մասին է ստում կուսակցության կանոնադրությամբ և ներկուսակցական ղեմակրատիզմի հիմունքների խախտման պը-

բակտիկան, վոր դոյություն ունի մի քանի կազմակերպություններում:

Վորո՞նք են այդ խախտումները:

Կուսակցական որդանների ընտրականությունը, վորը սահմանված է կուսակցության կանոնադրությամբ, մի շարք կազմակերպություններում խախտվել է:

Կուսկազմակերպությունները չեն պահպանում կուսակցական որդանների ընտրությունների այն ժամկետները, վորոնք սահմանված են կուսակցության կանոնադրությամբ: Լայն չափով տարածվել է դանադան դեկավար աշխատողներին վորպես շրջկոմների, քաղկոմների, յերկրկոմների, մարդկոմների, աղգային կոմկուսների կենտկոմների պլենումների անդամներ կոտորացիայի յենթարկելու վոչնչով չարդարացվող սլրակտիկան:

Կուսակցական կոմիտեների քարտուղարներին վերադաս կուսակցական որդանների կողմից հաստատելու այն կարգը, վորը սահմանված է կուսակցության կանոնադրությամբ, մի շարք կուսկազմակերպություններում փաստորեն վերածված է նշանակման սխտեմի: Կուսկոմների քարտուղարների հաստատումը հաճախ տեղի յե

8

ունենում նախքան նրանց ընտրվելը տեղական կուսկազմակերպություններում: Իսկ գործնականում դրա հետևանքն է լինում այն, վոր տեղական կուսկազմակերպությունները հնարավորություն չունեն քննարկելու առաջադրվող աշխատողի թեկնածությունը:

Ընտրական պաշտոններում հաստատելը և աշխատանքից հեռացնելը հաճախ տեղի յե ունենում կուսորդանների հարցման կարգով ընդունված վորոշումների միջոցով և առանց կուսակցական կոմիտեի պլենումին առաջադրելու նոր աշխատողների թեկնածությունները, ինչպես և առանց այս կամ այն կուսակցական դեկավարի հեռացման դրդապատճառները կուսկազմակերպություններին բացատրելու:

Ինչ վերաբերում է կուսորդանների ընտրություններին, ապա մինչեւ այժմ եւ դոյություն ունի մի սլրակտիկա, վորով թեկնածուների ցուցակների քննարկումը տեղի յե ունենում միմիայն նախնական խորհրդակցություններում, ավագների խորհուրդներում, պատգամավորությունների ժողովներում, ընդ վորում, վորպես կանոն, թեկնածությունների շուրջը հենց

պլենումներում ու կոնֆերանսներում վի-
ճաքանություններ չեն բացվում, քվեար-
կությունը կատարվում է ցուցակներով և
վոչ անձնապես, և այդպիսով ընտրական
պրոցեսուրը վերածվում է հասարակ ձե-
վականության:

Դեմոկրատական կենտրոնացման հի-
մունքների խախտման այդ բոլոր փաստե-
րը վնաս են հասցնում կուսակցությանը,
վորովհետև նրանք արդեւակում են կուսակ-
ցության անդամների ակտիվության ա-
ճումը, մեր կուսակցության կյանքում քա-
ղաքական հատուկ նշանակություն ունեցող
ակտիվին զրկում են ղեկավար աշխատան-
քին մասնակցելու հնարավորությունից,
կուսակցության անդամներին զրկում են
կուսորդանների գործունեյությանը վերա-
հրակելու իրենց որինական իրավունքներից
և դրանով իսկ խախտում են ղեկավարների
ու կուսակցական մասնանների ճիշտ փոխ-
հարաբերությունները:

Այդպիսի պրակտիկայի ցայտուն օրի-
նակներն են հանդիսանում վերջին ժամա-
նակներս Համ. Կ(բ) Կենտկոմի հայտնա-
բերած այն փաստերը, վորոնք ցույց են
տալիս կուսակցական քաղաքական աշխա-

10

տանքի աղաղակող թափթիվածությունն
Ազով-Սեծովյան յերկրկոմում, Կիյեվի
մարդկոմում, Ուկրաինայի Կ(բ) Կենտկո-
մում և այլ կուսակազմակերպություններում
և վորոնք արտահայտվում են կուսակցու-
թյան կանոնադրության ու դեմոկրատիկ
կենտրոնացման սկզբունքների կոպիտ
խախտումներով՝ կուսորդանների ընտրա-
կանությունից հեռանալու և կոոպտացիա-
յի անհանդուրժելի պրակտիկան մտցնելու
իմաստով:

Համ. Կ(բ) Կենտկոմի պլենումը չեչ-
աում է, վոր Կիյեվի մարդկոմում ու Ա-
զով-Սեւծովյան յերկրամասում յերկան
բերված սխալ ղեկավարման որինակներն
յեղալի չեն և այս կամ այն չափով հատուկ
են բոլոր յերկրային ու մարդային կուս-
կազմակերպություններին:

Համ. Կ(բ) Կենտկոմի պլենումը դառնում
է, վոր այդ և նման թերությունների վե-
րացումն այն անհրաժեշտ պայմանն է, ա-
ռանց վորի չեն կարող իրադործվել կու-
սակցության այն նոր խնդիրները, վորոնք
առաջ են յեկել յերկրի քաղաքական կյան-
քում տեղի ունեցած շրջադարձի փաստի
կապակցությամբ, նոր Սահմանադրության

11

ընդունման ու դադարի քվեարկութեամբ
ընդհանուր, համառար և ուղղակի ընտրա-
կան իրավունքի հիման վրա յերկրի գերա-
զույն որդանների առաջիկա ընտրություն-
ների կապակցութեամբ:

Ուստի անհրաժեշտ է վերակառուցել
կուսակցական աշխատանքը, հիմք ունենա-
լով կուսակցութեան կանոնադրութեան պա-
հանջած ներկիւսակցական ղեմնկրատիզմի
հիմունքների անպայման ու լիակատար կեն-
սադործումը:

ՀամԿ(բ)Կ կենտկոմի պլենումն անհրա-
ժեշտ է համարում իրականացնել և պար-
տաւորեցնում է բոլոր կուսկազմակերպու-
թյուններին՝ կենսադործել հետևյալ ձեռ-
նարկումները՝

1. Վերացնել կուսկոմիտեների անդամ-
ների կոտակտացիայի յենթարկելու պրակ-
տիկան և վերականգնել կուսկազմակեր-
պությունների ղեկավար որդանների ընտ-
րականությունը՝ կուսակցութեան կանոնա-
դրութեան համապատասխան:

2. Արդելել կուսորդանների ընտրու-
թյունների ժամանակ ցուցակներով քվեար-
կելը: Քվեարկումը կատարել ըստ առան-
ձին թեկնածությունների, ըստ վորում

12

պահպանելով կուսակցութեան բոլոր ան-
դամների համար թեկնածուներին քվեար-
կությունից հանելու և նրանց քննադատե-
լու անսահմանափակ իրավունք:

3. Կուսորդանների ընտրությունների
համար սահմանել թեկնածուների փակ
(դադարի) քվեարկություն:

4. Բոլոր կուսկազմակերպություններում
անցկացնել կուսորդանների ընտրություն-
ներ՝ սկսած սկզբնական կուսկազմակեր-
պությունների կուսկոմիտեներից մինչև
յերկրային, մարզային կոմիտեները և աղ-
դային կոմիտեների կենտկոմները, ավար-
տելով ընտրություններն՝ սոչ ուչ, քան
մինչև մայիսի 20-ը:

5. Պարտաւորեցնել բոլոր կուսկազմա-
կերպություններին՝ կուսակցութեան կանո-
նադրութեան համապատասխան խտով
պահպանել կուսորդանների ընտրություն-
ների ժամկետները, — սկզբնական կուսկազ-
մակերպություններում — տարին մի անգամ,
չրջանային ու քաղաքային կազմակերպու-
թյուններում — տարին մեկ անգամ, մարզա-
յին, յերկրային ու հանրապետական կազ-
մակերպություններում — մեկ և կես տարին
մի անգամ:

13

6. Սկզբնական կուսակազմակերպություններում խստիվ ապահովել համագործարանային ժողովներում կուսկոմներ ընտրելու կարգը, թույլ չտալով ժողովների փոխարինումը կոնֆերանսներով:

7. Վերջ տալ ընդհանուր ժողովները փաստորեն վերացնելու և ընդհանուր ժողովը ցեխային ժողովներով ու կոնֆերանսներով փոխարինելու մի շարք սկզբնական կուսակազմակերպություններում գոյություն ունեցող պրակտիկային:

ԻՆՔՆԱՔՆՆԱԴԱՏՈՒԹՅԱՆ ՅԵՎ ՄԱՍՍԱՆԵՐԻ ՀԵՏ ԿԱՊԱԾԻ ԼԻՆԵԼՈՒ ՆՁԱՆԱԲԱՆՈՎ

Համկ(բ)Կ կենտկոմի որերս վերջացած պլենումը մեր կուսակցության պատմության մեջ կմտնի վորպես այդ պատմության կարևորագույն եջերից մեկը: Պլենումի նըշանակությունը հսկայական է մի շարք պատճառներով, առաջին հերթին այն պատճառով, վոր նա գումարվեց Ստալինյան Սահմանադրությունը մտցվելուց անմիջապես հետո, մի Սահմանադրություն, վոր չբնադարձ է հանդիսանում մեր յերկրի քաղաքական կյանքում:

Պլենումն իր առջև խնդիր դրեց՝ ստուգել թե ի՞նչ չափով պատրաստ են կուսակցության բոլոր ողակները՝ ամբողջապես զինված դիմավորելու համար այդ չբնադարձը: Պլենումի հսկայական նշանակությունը նրա ընդունած վորոշումներն են, վորոնք

բուլքիվիկներին հատուկ ամբողջ սրությամբ
ու ինքնաքննադատությամբ յերևան բերին
կուսակցական կազմակերպությունների աշ-
խատանքի խոշորագույն թերություններն
ու սխալները և դժեցին այդ հիվանդագին
յերևույթներն ու դրանց հետեւանքները
վերացնելու ներդրածոն ուղիները:

Ստալինյան Սահմանադրությունն արձա-
նադրեց բանվորների ու գյուղացիների սո-
ցիալիստական պետության ձեռք բերած
մեծ նվաճումները: Կուսակցության գործի,
կոմունիզմի գործի հաջողություններն ար-
դարեւ շատ մեծ են: Դրանց դրական նշա-
նակությունը հսկայական է: Սակայն հա-
ջողություններն ունեն նաեւ իրենց սուղե-
րոտ կողմերը: Վոչ բավականաչափ փորձ-
ված, վոչ բավականաչափ հմուտ մարդ-
կանց մոտ հաջողությունները, ինչպես քա-
նիցս մատնանշել է ընկեր Ստալինը, առաջ
են բերում պարծենկոտություն, մեծամը-
տություն, բերանբացություն, իդիոտա-
յին հիվանդություն՝ անհոգություն:

Կուսակցական կազմակերպությունների
շատ ղեկավարներ մոռացել են, Վոր խոր-
հըրդային իշխանությունը հաստատված է
առաջժամ յերկրագնդի մի վեցերորդ մա-

16

սում և վոր մեր յերկիրը գտնվում է կա-
պիտալիստական շրջապատում: Իսկ կապի-
տալիստական շրջապատը ֆրազ չե: Բուր-
ժուական յերկրները միշտ ել նույնիսկ ի-
րար մոտ ուղարկել են և ուղարկում են
բավական թվով հետախույզներ, լրտեսներ
ու վնասարարներ, վորոնց նպատակն է
կազմալուծել, թուլացնել հարևան պե-
տության հզորությունը: Յերկրագնդի
հինգ վեցերորդ մասում իշխող բուրժուա-
զիան չի կարող հաշտվել և յերբեք չի
հաշտվի բանվորների ու գյուղացիների սո-
ցիալիստական պետության հաջողություն-
ների հետ: Իսկ առանձնապես վրիպակալում
են ֆաշիստական պետությունները: Կա-
պիտալիստները մեզ մոտ կրկնապատիկ,
յեռապատիկ ավելի լրտեսներ են ուղար-
կում, քան բուրժուական յերկրները միմ-
յանց մոտ: Տրոցկիստները մի գյուտ են
միջադպային ֆաշիզմի համար. դա հար-
մար դիմակ է ամեն տեսակ հակախորհր-
դային լրտեսական ու տեռորիստական
խմբակներ կազմելու համար: Տրոցկիզմն
արդեն վաղուց դադարել է բանվոր դատա-
կարգի մեջ քաղաքական հոսանք լինելուց.
տրոցկիստները պարծեկ են մարդասպանե-

րի մի բանդա, ֆաշիստ վարձկանների մի
բանդա: Այդ բանդայի ջնջին թիվը չպետք
է հանդատացնի մեզ. պետք է տառնապատ-
կել զգաստությունը:

ԽՍՀՄ-ի Ստալինյան Սահմանադրություն-
ը, վորը մտցնում է ընդհանուր, հավա-
սար և ուղղակի ընտրական իրավունք՝
գաղտնի քվեարկությամբ, ներկայացնում է
խակական սոցիալիստական դեմոկրատիզմի՝
պատմության մեջ դեռ չտեսնված որինակ:
Յեւ կուսակցությունը, Համկ(բ)կ կենտ-
կոմի Պլենումի այսոր հրապարակվող բա-
նաձևում, վոր ընդունված է ընկեր ժողո-
նովի զեկուցման առթիւ, չեչտում է, վոր
նոր ընտրական սխտեմի պայմաններում
«պրոլետարիատի դիկտատուրան դառնում
է բանվոր դասակարգի կողմից հատարա-
կության պետական դեկտարման ամբելի
ձկուն, հետևաբար նաև ամբելի հզոր անի-
տեմ. բանվոր դասակարգի դիկտատուրայի
բազան ընդարձակվում է, նրա հիմքն ամե-
լի ամուր է դառնում»:

Սակայն բանվոր դասակարգի դիկտա-
տուրայի հիմքի ամրանալը վոչ միայն չի
հեչտացնում, այլ ընդհակառակը բարդաց-
նում է կուսակցության, վորպես սոցիա-

լիստական շինարարության դեկավարի,
ինդիւրները: Նոր ընտրությունները նչա-
նակում են յերկրի ամբողջ ազգաբնակու-
թյան քաղաքական ակտիվության հսկա-
յական վերելք՝ յուրաքանչյուր յերկրամա-
սում, յուրաքանչյուր քաղաքում, յուրա-
քանչյուր ռայոնում: Այդ ակտիվությունը
պետք է դլիսավորի բոլշևիկյան կուսակ-
ցական կազմակերպությունները: Իսկ այդ
նչանակում է, վոր առաջին հերթին պետք
է ակտիվացվի մեր կուսակցության ան-
դամների ամբողջ մասսան: Այդ նչանակում
է, վոր յուրաքանչյուր կուսկազմակերպու-
թյան մեջ պետք է խտիվ պահպանվեն
բոլշևիզմի կազմակերպչական հիմնական
սկզբունքներից մեկը հանդիսացող ներկու-
սակցական դեմոկրատիայի հիմունքները:

Այն ինչ, ներկուսակցական դեմոկրատիզ-
մի սկզբունքը հաճախ խախտվում է զանա-
դան ձևերով: Այդ սկզբունքը խախտվում է
ներանով, վոր չեն պահպանում կուսակցա-
կան որդանների ընտրությունների ժամ-
կետները, ընտրականությունը հաճախ վո-
խարինում են զանազան դեկավար աչխա-
տողներին կուսակցության լըրջանային,
քաղաքային ու մարդային կոմիտեների

կազմում կոոպրացիայի յենթարկելու սլո-
րակտիկայով, յերթեմն ել սրբազան փա-
տորեն նշանակելով կուսակոմների քարտու-
ղարներին: Համկ(բ)կ կենտկոմի Պլենումը
խստիվ դատապարտեց կուսակցության կա-
նոնադրության այդորինակ խախտումները,
բողջելով սկզբունքների խախտումները
և ցույց տվեց այդ խախտումների ամբողջ
վնասակարությունն ու վտանգավորու-
թյունը:

Կենտկոմի Պլենումը մատնանշեց, վոր
դեմոկրատիկ կենտրոնացման հիմունքների
խախտման այդպիսի փաստերը վնասակար են
կուսակցության համար, նախ և առաջ այն
պատճառով, վոր դրանք «արդելակում են
կուսակցության անդամների ակտիվության
աճումը, զրկում են մեր կուսակցության
կյանքում քաղաքական հատուկ նշանակու-
թյուն ունեցող ակտիվին ղեկավար աշխա-
տանքին մասնակցելու հնարավորությու-
նից, զրկում են կուսակցության անդամ-
ներին կուսորդանների դործունեյությանը
վերահսկելու իրենց որինական իրավունք-
ներից և դրանով իսկ խախտում են ղեկա-
վարների ու կուսակցական մասսաների
ճիշտ փոխհարաբերությունները»: Իսկ մեր

20

կուսակցությունը, Լենինի և Ստալինի բե-
րանով միշտ կոչ ե արել, վոր ղեկավար-
ները վոչ միայն սովորեցնեն մասսաներին,
այլ և սովորեն մասսաներից, կարողանան
ոգտադործել մասսաների կյանքի հսկայա-
կան փորձը և միշտ յենթակա լինեն մաս-
սաների վերահսկողությանը:

Կուսակցության կանոնադրության խախ-
տումների հիմնական վտանգը, — խախ-
տումներ, վորոնք յերևան բերեց Համկ(բ)կ
Կենտկոմի Պլենումը, — հանդիսանում ե
ղեկավար կուսակցական աշխատողների
հնարավոր կտրվածությունը մասսաներից,
կուսաշխատողների մի մասի բյուրոկրա-
տանալը և փաստորեն նրանց անկոնտրոլ
լինելը կուսակցական մասսայի առջև:

Յեվ Կենտկոմի Պլենումն իր վորոշում-
ներում խորապես վերլուծելով կուսակցա-
կան կազմակերպությունների աշխատանքի
թերությունները, ուրվագծից այդ թերու-
թյուններն ու խախտումները վերացնելու
միջոցները: Այդ միջոցներից գլխավորն ե
Կենտկոմի Պլենումի հետևյալ վորոշումը՝

«Սահմանել կուսորդանների ընտրու-
թյունների ժամանակ թեկնածուների փակ
(գաղտնի) քվեարկումը:

21

Բոլոր կուսկազմակերպություններում կուսորդաների ընտրությունները՝ սկսած ակադեմիական կուսկազմակերպությունների կուսկոմիտեներից մինչև յերկրային, մարզային կոմիտեներն ու ազգային կոմկուսների կենտկոմները, ավարտել ամենատուչ մինչև մայիսի 20-ը» :

Դժվար և դերազնահատել կենտկոմի Պլենումի այս բոլոր վորոշումների ունեցած հսկայական կարևորությունը կուսակցության ամբողջ կյանքի համար : Առաջիկա ամիսները կընթանան կուսակցական կոմիտեների ընտրությունների նշանաբանով, բոլլեխկյան ամենալայն ինքնաքննադատության նշանաբանով : Կենտկոմը կուսակցության բոլոր անդամներին կոչ և անում ուժեղացնելու ինքնաքննադատությունը, ծավալելու տոեղծագործ ինքնաքննադատություն, վորը կոգնի դուրս գցելու կուսակցությունից բոլլեխկմին խորթ ամեն ինչ :

Թեկնածուների միակ (գաղտնի) քվեարկումն առանձնապես մեծ նշանակություն կունենա կուսորդաների ընտրությունների ժամանակ : Դա կուժեղացնի կուսակցական մասսայի առջև յուրաքանչյուր ղեկավարի

22

ունեցած պատասխանատվության, զգացմունքը : Դա բոլոր կուսկազմակերպություններում ամենալիակատար հնարավորություն կտոեղծի առանց անձնավորությունները նկատի առնելու լայն ինքնաքննադատություն ծավալելու համար : Դա կակտիվացնի ամբողջ կուսակցական մասսային, կուժեղացնի նրա քաղաքական խորաթափանցությունն ու զգատությունը :

Իսկ զգատությունն այն հատկությունն է, վորն այժմ առանձնապես խիստ անհրաժեշտ է բոլլեխկներին : Այդ կրկին անդամակնհայտ կերպով հաստատում է վոչ միայն տրոցկիստական բանդիտների, այլև աջերի հակակուսակցական, յերկերեսանի աշխատանքի փատը, աջեր, վորոնց սարադլուխները՝ Բուխարինը և Ռիկովը, Կենտկոմի Պլենումի կողմից վտարվեցին կուսակցության շարքերից :

Կենտկոմի Պլենումի վորոշումները վերջ կտան մի քանի ղեկավարների աններելի, իդիոտային անհոգությանը, ղեկավարներ, վորոնց մեջ տարածված էյին այն նեխված թեորիաները, թե սոցիալիստական շինարարության յուրաքանչյուր հաջողությամբ իբր թե հանդարտվում, մեղմանում է սո-

ցիալիզմի դեմ կապիտալիզմի գործակալութ-
 թյան մղած պայքարի սուր բնույթը: Պլե-
 նումի վորոշումները կողմնակցական
 կազմակերպություններին լրջորեն յերեսը
 դարձնելու դեպի կուսակցական- դաստիա-
 րակցական աշխատանքը: Կուսակցությունը
 քիչ, աշխատանք, չի կատարել, վոր մեր
 կադրերը տիրապետեն տեխնիկային: Մենք
 քիչ ջանք չենք թափել մասսաների տեխնի-
 կական դաստիարակության վրա: Կենտրո-
 նական Կոմիտեն, ընկեր Ստալինը, սուր
 կերպով հարց են դնում, վոր տեխնիկական
 դաստիարակության հին լողուններ լրացվի
 նոր լողունով՝ բուլչեիզմին տիրապետելու,
 կադրերին քաղաքական դաստիարակություն
 տալու լողունով: Այդ կողմի վերջիններիս
 տեսնելու թշնամուն, վորքան ել դիմակա-
 վորված լինի թշնամին:

Կենտկոմի Պլենումի վորոշումները յերկա-
 րատե ժամանակաշրջանի ծրագիր են հան-
 դիսանում ամբողջ կուսակցության համար:
 Այդ ծրագիրը պետք է արագորեն հասցնել
 յուրաքանչյուր կուսակցական աշխատողի,
 մեր կուսակցության յուրաքանչյուր անդա-
 մի գիտակցությանը: Պետք է արագորեն

վերակառուցվել, պետք է սկսել նոր ձևով
 աշխատել ու ապրել:

Ուշի-ուշով ու խորապես ուսումնասիրել
 Կենտկոմի Պլենումի վորոշումները, հասցնել
 դրանք յուրաքանչյուր բուլչեիկին— ահա
 այս է այժմ առաջնակարգ խնդիրը: Կենտ-
 կոմի Պլենումն իր վորոշումներով հզոր լը-
 ծակ տվեց կուսակցության ձեռքը: Այդ
 լծակի ողնոթյամբ կուսակցական բոլոր
 կազմակերպությունները կվերակառուցեն
 իրենց աշխատանքը, վորպեսզի ավելի վրա-
 տահորեն, ավելի ուժեղ թափով, ավելի
 համախմբված առաջ տանեն բանվոր դասա-
 կարգի մասսաներին, ժողովրդական մաս-
 սաներին դեպի նոր մարտեր՝ հանուն կո-
 մունիզմի:

(«ՊՐԱՎԴԱ»-յի փարտի 6-ի առաջնորդողը)

ԶՎՈՏՆԱՀԱՐԵԼ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԱՆԴԱՄԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔԸ

Պետական իշխանության բոլոր որդաններին, բոլոր կուսակցական ու հասարակական կազմակերպություններին դործունեյությունն այժմ պետք է ընթանա Ստալինյան Սահմանադրության կենսագործման նշանաբանով: Պատմության այդմեծագույն փաստաթուղթը հակայական չրջադարձ է նշանակում յերկրի քաղաքական կյանքում:

Յերկրի Գերագույն Խորհրդի առաջիկա ընտրություններին նախապատրաստությունն անստրակույս խորհրդային ժողովրդին կհասցնի քաղաքական ակտիվության նոր, բարձր աստիճանի, առաջ կրեցրի աղդարնակության բոլոր շերտերի աննախընթաց շարժում: Այդ շարժումը, յերկրի քաղաքական կյանքում տեղի ունեցած այդ չրջադարձը կոչված է դիսավորելու մեր կուսակցությունը, վորն աշխատավորների առաջա-

26

վոր ջոկատն է հանդիսանում: Նա պետք է ժողովրդի ակտիվությունն ուղղի բանվոր դասակարգի դիկտատուրայի և սոցիալիստական մեծ հայրենիքի հզորության հետագա ամրապնդման հունով:

Մեր կուսակցությունը բանվոր դասակարգի միակ և իսկական կուսակցությունն է: Յարական մոայլ ընդհատակում, քաղաքացիական պատերազմի փոթորկահույլ տարիներին, սոցիալիզմի բոլոր թշնամիների դեմ մղված պայքարում նա կոփվում եր, ձեռք եր բերում մարտական տրագիցիաներ, ամրապնդում և բազմապատկում եր կապերը մասսաների հետ, կատարելագործում եր ղեկավարելու և՛ մասսաների հետ միասին, մասսաների գլուխն անցած՝ հաղթանակելու արվեստը: Բոլշևիկյան կուսակցությունը, վորը մարդկությանը տվել է Լենին և Ստալին, վորը բաց է արել նոր սոցիալիստական աշխարհ, — ունի բացառիկ ժողովրդականություն, հակայական հեղինակություն:

Անսահման են խորհրդային ժողովրդի վստահությունը և սերն իր կուսակցության նկատմամբ, սոցիալիզմի համար մղվող մարտերում ճանաչված, ստուգված

27

ու. կոմիւնիստական դեմոկրատիայի նկատմամբ: Ուստի
ամենի մեծ և կուսակցութեան պատասխա-
նատուութիւնը, ուստի ամենի բարդ են նը-
րա խնդիրները, ուստի ամենի բարձր են
յուրաքանչյուր կոմունիստին առաջադրու-
յալ պահանջները: Յերկրի քաղաքական կյան-
քում տեղի ունեցած շրջադարձը կուսակ-
ցութիւնը պարտաւոր է դիմաւորել կազմ
ու. պատրաստ և լիովին ապահովել իր դե-
կաւար դերը նոր ընտրութիւններում: Թե
ինչպէս պետք է անել այդ, թե ինչ է պա-
հանջւում դրա համար, բացառիկ պարզու-
թեամբ առկած և ՀամԿ(բ)Կ կենտրոնի
Պլենումի յերեկ հրապարակւած բանաձե-
ւում:

«Դրա համար պահանջւում է, վոր կու-
սակցութիւնն ինքն անցկացնի հետևողա-
կան դեմոկրատական պրակտիկա, վոր նա
ներկուսակցական կյանքում մինչև վերջն
անցկացնի դեմոկրատական կենտրոնացման
հիմունքները, ինչպէս այդ պահանջում է
կուսակցութեան կանոնադրութիւնը, վոր
նա ինքն ունենա այն անհրաժեշտ պայման-
ները, վորոնց շնորհիւ կուսակցութեան բո-
լոր որդաններն ընտրական լինեն, վոր քըն-
նադատութիւնը և ինքնաքննադատութիւնը

28

զարգանան լիակատար չափով, վոր կու-
սակցական մասսայի առջև կուսակցական
որդանների պատասխանատուութիւնը լիա-
կատար լինի և վոր ինքը՝ կուսակցական
մասսան լիովին ակտիւացվի»:

Կենտրոնի Պլենումն արձանագրեց, վոր
չափ կուսակցական կազմակերպութիւննե-
րում կռիւտ կերպով խախտւում է կուսակ-
ցութեան կանոնադրութիւնը, դեմոկրատա-
կան կենտրոնացումը հաճախ փոխարին-
ւում է բյուրոկրատական կենտրոնացու-
մով: Լայնորեն տարածւած է զանազան դե-
կաւար աշխատողների կոոպտացիայի ամե-
նալնաստակար պրակտիկան, քարտուղարնե-
րի նշանակումը, կոմունիստների իրա-
ւունքների փոտնահարումը, ինքնաքննադա-
տութեան ճնշումը: Կուսակցական կազմա-
կերպութիւնների վորոշ դեկաւարներ կադ-
րերի ընտրութեան ու առաջնաւորութեան բոլշե-
վիկյան սկզբունքները փոխարինել են քաղ-
քենիական, ընտանեկան սկզբունքներով:
Արդեն պրակտիկայի մեջ է մտել այն, վոր
յեթե պատասխանատու կուսակցական աշ-
խատողը գնում է նոր մարդ, ապա նա ան-
պայման իր հետեւից քաշ է տալիս իր՝ իբր
թե ստուգւած աշխատողների «սուղը»:

Այսպէս, որինակ, Յարոսլավի մարդկոմի քարտուղար ընկեր վայնովը դեռ նոր էր յեկել նոր մարդ, յերբ սկսեց յերկրի բոլոր ծայրերից իր մոտ աշխատանքի քաշել ծանոթներին, բարեկամներին: Մարդկոմի չառ բաժինների վարիչների, Յարոսլավի քաղկոմի քարտուղարի, ռայկոմների քարտուղարների և նույնիսկ քաղառի վարիչի պաշտոնում նա նստեցնում է իր մարդկանց, վորոնց կազմակերպությունը բոլորովին չի ճանաչում, վորոնք առաջ են քաշված բացառապէս ծանոթության կարգով, հին կապերի շնորհիւ:

Այսպիսի անպետք պրակտիկայի վտանգն այն է, վոր այդ պրակտիկան կազմակերպությունների մեջ առաջ է բերում ստորաքարշություն, աստիճանահարգություն, հետ է պահում տեղական կադրերի աճումը, խզում է ստեղծում ղեկավարության ու մասսաների միջև և նպաստում է կուսակցության կանոնադրության հիմնական սկզբունքների խախտմանը: Այս բոլորը հաստատուում է թեկուզ նույն այդ Յարոսլավի կազմակերպության մեջ ստեղծված դրությամբ, վորտեղ նույնիսկ մարդային կուսակցական կոնֆերանսն անց է

30

կացել ստորաքարշության վողով, վորտեղ ուժեղ կերպով զարգացած է կոռուպցիան, հարցման կարգով հարցեր լուծելը և այլն:

Կուսակցականության հիմնական պահանջները մոռացության տալը, ներկուսակցական դեմոկրատիայի խախտումը, անխուսափելիորեն հասցնում են կուսակցական որդանների՝ մասսաներից կտրվելուն, առաջ են բերում մի իրադրություն, յերբ կուսակցական ղեկավարն իրեն ըրջապատում է այնպիսի մարդկանցով, վորոնք ստորաքարշական յեռանդով տարված ստեղծում են չողոքորթության խեղդիչ մթնոլորտ, բթացնում են բոլշևիկյան զգաստությունը: Իսկ դրանից ուղտվում են թշնամիները, Փաշիզմի գործակալները՝ ստորներից ստոր տրոցկիստներն ու աջ թափթփուկները: Յեւ պատահական չէ, վոր հենց այն կազմակերպություններում, վորտեղ առանձնապէս կուպիտ կերպով վոտնակոխ են արվել ներկուսակցական դեմոկրատիայի հիմունքները, վորտեղ խեղդվել է ինքնազնադատությունը, այդտեղ հեշտությամբ կարողացել են խրամատավորվել ստոր տրոցկիստներն ու աջ թափթփուկները:

31

Այդպիսի անպետք պրակտիկայի ցայտուն
որինակներ են հանդիսանում վերջին ժա-
մանակներս Ազով-Սևծովյան, Կիևի կազ-
մակերպություններում ու Ուկրաինայի
Կ(բ)Կ Կենտկոմում կուսակցական աշխա-
տանքն աղաղակող կերպով անուշադրու-
թյան մատնելու, ներկուսակցական դեմո-
կրատիան խախտելու՝ ՀամԿ(բ)Կ Կենտկո-
մի կողմից բացահայտված փաստերը։ Այս
որինակները դժբախտաբար յեզակի չեն.
դրանք այս կամ այն չափով հատուկ են
բոլոր Կուսակցական կազմակերպություն-
ներին։ ՀամԿ(բ)Կ Կենտկոմի Պլենումը
խիստ կերպով դատապարտեց Կուսակցա-
կան աշխատանքի խեղաթյուրումներն ու
թերությունները և բոլոր Կուսակցական
կազմակերպություններից պահանջեց վե-
րականգնել Կուսակցության կանոնադրու-
թյունն ու դեմոկրատական կենտրոնացման
սկզբունքները։

Այս և ներկայումս գլխավորը, քանի վոր
յուրաքանչյուրի համար պետք է հասկա-
նալի լինի, վոր «...դեմոկրատական կենտ-
րոնացման հիմունքների խախտումները
վնաս են հասցնում Կուսակցությանը, վո-
րովհետև նրանք արդեւալիում են Կուսակ-

32

ցության անդամների ակտիվության աճու-
մը, մեր Կուսակցության կյանքում քաղա-
քական հատուկ նշանակություն ունեցող
ակտիվին զրկում են ղեկավար աշխատան-
քին մասնակցելու հնարավորությունից,
Կուսակցության անդամներին զրկում են
կուսորդանքների գործունեյությանը վերա-
հսկելու իրենց որինական իրավունքներից
և դրանով իսկ խախտում են ղեկավարների
ու Կուսակցական մասնանների ճիշտ փոխ-
հարաբերությունները»։

Մենք պետք է հասնենք այն բանին, վոր
բոլոր կոմունիստները, բոլորը, առանց
բացառության, ակտիվ կերպով մասնակ-
ցեն Կուսակցական կյանքին, վոր Կուսակ-
ցական կազմակերպություններն ակտիվ
կերպով աշխատեն։ Այդ եր սովորեցնում
մեզ Լենինը, այդ է սովորեցնում ընկեր
Ստալինը։ Մենք պետք է հասնենք այն
բանին, վոր «Կուսակցական մասնան լուծի
ինչպես Կուսակցական, այնպես և ընդհա-
նուր գործնական հարցեր, Կուսակցական
մասնան ընդունի իր բանաձևերը և պար-
տավորեցնի իր կազմակերպություններին
կենսագործել այդ բանաձևերը։ Մեզ մոտ
խոսքը վերաբերում է գործողության դե-

33

մոկրատիզմին, յերբ կուսակցական մաս-
սան ինքն ե լուծում հարցերը և ինքն ել
գործում ե» (Ստալին) :

Ինքնաքննադատությունը բուլճերի ան-
կապտելի, մշտապես գործող զենքն ե :
Կուսակցական որդանների մեջ ընտրվելու
համար առաջադրված թեկնածությունների
գաղտնի քվեարկությունը, վոր սահմանեց
Կենտկոմի Պլենումը, միայն այն դեպքում
կտա անհրաժեշտ արդյունքներ, յեթե
կուսակցական կազմակերպությունների մեջ
բարձրանա բուլճերի ինքնաքննադատու-
թյան նոր ալիք, ինքնաքննադատություն,
անկախ անձնավորությունից : Այն կուսակ-
ցական աշխատողը, վորը չգիտե ողորմել
ինքնաքննադատությունից, իսկ առավել
ևս նա, ով ճնշում ե ինքնաքննադատու-
թյունը — բուլճերի չե, այլ բյուրոկրատ,
վորին պետք ե դուրս վնդել կուսակցա-
կան ապարատից : Ինքնաքննադատության
ըստ ամենայնի ծավալումը կբարձրացնի
մեր կադրերի գաղափարական մակարդա-
կը, կուսակցական մասսային թույլ կտա
իր միջավայրից դեկավար աշխատանքի ա-
ռաջ քաշել այնպիսի մարդկանց, վորոնք
խկապես ստուգված են բանվոր դասակար-

34

դի բոլոր թշնամիների դեմ մղվող պայքա-
րում, կայուն են, մինչև վերջ նվիրված
Լենինի-Ստալինի կուսակցությանը ե նրա
Կենտրոնական Կոմիտեյին :

Ըստ վորում չպետք ե մոռանալ, վոր
խոսքը վերաբերում ե պրոլետարական,
բուլճերի ինքնաքննադատությանը, այն-
պիսի ինքնաքննադատությանը, վորը բա-
ցահայտում ե և ուղղում մեր թերություն-
ները, վորի նպատակն ե բարձրացնել մեր
ամբողջ աշխատանքը : Այդ ինքնաքննադա-
տությունը վոչ մի ընդհանուր բան չունի
մեզ թշնամի բանակից յեկող «քննադա-
տության» հետ, վորն ուղղված ե մեր կու-
սակցության և խորհրդային իշխանության
դեմ : Բանվոր դասակարգի թշնամիների
դեմ մղվող պայքարում մենք չոր կապահենք
վառողը :

Ընկեր Ժդանովի ղեկուցման առթիվ
ՀամԿ(բ) Կենտկոմի պլենումի ընդունած
վորոշումները մեծ ու պատասխանատու
ծրագիր են բոլոր կուսակցական կազմա-
կերպությունների համար : Հարկավոր ե
անհատադ ձեռնամուխ լինել նրա կատար-
մանը : Այդ հուժկու թափով կբարձրացնի
կուսակցական մասսաների քաղաքական

35

ակտիվությունը յոժանդակի բուռնիկյան
կադրերի աճմանը:

Աշխատավորների մարտական ավանդա-
րը՝ Լենինի-Ստալինի կուսակցությունը
սկսած և վաղձ ու պատրաստ դիմավորի
յերկրի քաղաքական կյանքում տեղի ու-
նեցող պատմական շրջադարձը և ապահո-
ւի մեր հայրենիքի, մեր ժողովրդի եւ մ-
իկի հուժկու աճումը:

(«ՊՐԱՎԴԱ»-յի մարտի 7-ի
առաջնորդողը)

ԲՈՒՋԵՎԻԿՅԱՆ ՂԵԿԱՎԱՐՄԱՆ ԵՅՈՒԹՅՈՒՆԸ

Մեր յերկրի քաղաքական կյանքում
կտրուկ շրջադարձ և կատարվում: Նոր
Սահմանադրությունն էլ ավելի յե ուժե-
ղացնում աշխատավորների քաղաքական
ակտիվությունը, նպաստում և խորհրդային
դեմոկրատիայի ավելի մեծ ծաղկմանը,
բնակչության նորանոր խավեր հաղորդա-
կից են լինում պետության կառավարմանը:
Ավելի քան յերբեիցե աճել և մեր կուսակ-
ցության դերը, մի կուսակցություն, վորը
կոչված և գլխավորելու այդ շրջադարձը և
ապահովելու իր ղեկավարությունը յերկրի
գերադույն որդանների առաջիկա ընտրու-
թյուններում: Մասնաների մեջ կուսակ-
ցության կողմից կատարվող կուսակցա-
կան—քաղաքական աշխատանքն այժմ
նոր, միանգամայն բացառիկ նշանակու-
թյունն և ստանում: Ժամանակն և հանդես

բերել բոլլեիկյան պրոպագանդի, ազիտացիայի, կադմակերպչական գործունեյության իսկական արվեստ :

Պետք է լիակատար ուղղամտությամբ ասել, վոր վոչ բոլոր կուսակցական կադմակերպությունները պարզորոշ կերպով են ըմբռնում իրենց խնդիրները : Որինակաների համար հեռու գնալու կարիք չկա : Կուսակցության Կենտրոնական Կոմիտեյի Պլենումը նչեց կուսակցական— քաղաքական աշխատանքի աղաղակող թափփուլածության փաստեր՝ Սպոլ-Սեծովյան յերկրկումում, Կիևի մարզկոմում, Ռւկրաինայի Կ(բ)Կ Կենտկոմում և այլ կուսակցական կադմակերպություններում : Միակողմանի կերպով անտեսությամբ տարվելը և կուսակցական—քաղաքական հարցերն անուշադրության մատնելը թուլացրեց մեր կադմակերպությունների կապերը մասսաների հետ : Մարդիկ սկսեցին իրենց որորել հաջողություններով : Այդ ծնունդ եր տալիս բերանբացության, պարծենկոտության և իդիոտական հիվանդության՝ անհողության :

Հարկավոր է, վոր բոլոր կոմունիստներն ել առանց բացառության հատկանան մեր

38

ապրած մոմենտի յուրատեսակությունը, հասկանան մեր կուսակցական կադմակերպությունների թույլ տված սխալների եյությունը և վերակառուցվեն նոր ճեղով : Մենք, կոմունիստներս, գործողության, հեղափոխական պայքարի մարդիկ ենք, մենք դասեր ենք վերցնում, վոր սխալները չկրկնենք :

Գաղտնիք չէ, վոր շատ կուսակցական կոմիտեների քարտուղարներ ավելի շատ սկսել են նմանվել ինժեներներին, ագրոնոմներին, հաշվապահներին, և մոռացել են, վոր իրենք գլխավորում են կուսակցական կադմակերպություններ, վորոնց խնդիրն է ուղղություն տալ խորհրդային ու անտեսական կադմակերպություններին և ղեկավարել դրանք : Մոռացել են, վոր իրենք պետք է լինեն մասսաների քաղաքական աշխարհի ղեկավարներ, վորոնք գիտեն ժամանակին ճանաչել և յերևան բերել թըշնամուն :

Կարիք կա՞ արդյոք ապացուցելու, վոր անտեսական աշխատանքով տարվելը և կուսակցական—քաղաքական հարցերը մոռացության տալը, կործանարար է մեզ համար : Հենց վոր կուսակցական կադմա-

39

կերպությունը վերածվում է արտադրական-տեխնիկական կադմալերպության, նա կորցնում է քաղաքական ճիշտ կողմնորոշումը, կոմունիստները մոռանում են կապիտալիստական շրջապատը, թշնամիներին, դառնում են իրենց քթից հեռու վոչինչ չտեսնող գործամոլներ: Այդպիսի կոմունիստները պատկերացման մեջ գոյություն ունեն դիլավորապես միայն մեքենաներ, տարա, պահեստի մասեր, պայմանագրեր, հաշվարկումներ, նրանք աչքաթող են անում ամենադիլավորը՝ մարդկանց, աշխատավորներին, վորոնց քաղաքական կադմալերպիչներն ու դեկավարները պարտավոր են լինել իրենք:

Մեզ այդպիսի ծայրահեղություններ պետք չեն: Դրանք հակասում են Լենինի-Ստալինի ուսմունքին: Ձի կարելի է ուսակցական աշխատանքը հակադրել տնտեսականին և վոսուվ-դլխով թաղվել դրանցից միայն մեկի մեջ. չի կարելի մոռանալ վո'չ մեկը, վո'չ մյուսը:

Այն ինչ, արդեն նշաններ կան, վոր մի քանի կուսակադմալերպություններ կարող են մյուս կողմը նետվել և յերեսի վրա թողնել տնտեսական հարցերը: Արդեն խոսակ-

40

ցություններ կան, թե «այժմ ավելի հեշտ կլինի», «վերացված են շատ պարտականություններ», «այժմ ցանքով չենք զբաղվում» և այլն:

Այսպիսի տրամադրություններ կուսակցության համար նույնքան կործանարար են, վորքան և կուսակցական-քաղաքական աշխատանքի անտեսումը, միմիայն տրնտեսական գործերով տարվելը: Այդ պետք է հասկանալ մինչև վերջը, վորովհետև յեթե այդպիսի տրամադրություններ քիչ թե շատ լայն չափով տարածվեն, մանավանդ այժմ, յերբ յերկիրը գտնվում է դարնանացանի նախորդակին, սպա մեր տնտեսական շինարարությունն զգալի կորուստ կունենա:

Իսկ վո՞րտեղից են առաջ յեկել այդպիսի տրամադրություններ: Դրանք արդյունք են այն բանի, վոր դեռ շատ կոմունիստներ, այդ թվում՝ նաև դեկավարներ սխալ են պատկերացնում կուսակցության դերը բանվոր դասակարգի դիկտատուրայի սխտեմում, մանավանդ ներկա շրջանում, յերբ խորհրդային դեմոկրատիան պետք է իրականացվի ավելի լայն չափով. չդիտեն

41

այդ առթիւ Լենինի ու Ստալինի տա-
ցուցումները :

Տնտեսութեան համար մենք պատասխա-
նատու յենք, փորձեա թանկոր դասակար-
դի դիկտատուրայի հոգին հանդիսացող
կուսակցութիւնը : Մենք, կոմպունիստներս,
իրաւունք չունենք տնտեսութիւնից հե-
ռանալու և լիակատար չափով պա-
տասխանատու յենք սոցիալիստական շինա-
րարութեան համար :

Սակայն կուսակցական կազմակերպու-
թիւնները չպետք է փոխարինեն և դիմա-
դուրկ անեն խորհրդային ու տնտեսական
այն որդաններին, փորձեք ամփիջականո-
րեն զբաղւում են տնտեսական շինարա-
րութեամբ, Փինանսավորմամբ, պլանա-
վորմամբ և այլն : Կուսակցական կոմիտե-
ները չպետք է վերաժվեն տնտեսական ու
խորհրդային շինարարութեան շտապներին :
Կուսակցութիւնը հիմնական ղեկավար
ուժ է թանկոր դասակարգի դիկտատու-
րայի սխառեմում, — սովորեցնում է ընկեր
Ստալինը : «Նրա դերն այն է, փորձեողի
միացնի առանց բացառութեան պրոլետա-
րիատի բոլոր մասնաշաղկան կազմակերպու-
թիւններին աշխատանքը և նրանց գործո-

42

ղութիւններն ուղղի մի նպատակի՝ պրո-
լետարիատի ադատադրման նպատակին»
(Ստալին) :

Այդ նշանակում է, փոր կուսակցու-
թիւնն ըստ ամենայնի ամբացնում է խոր-
հրդային, տնտեսական-պրոֆ. միութե-
նական կազմակերպութիւնները, նրանց
միջոցով անց է կացնում իր վորոշումնե-
րը, բարձրացնում է նրանց հեղինակու-
թիւնը, ուղղութիւն է տալիս նրանց ամ-
բողջ աշխատանքին : «Պրոլետարիատի դիկ-
տատուրան, — ստում է ընկեր Ստալինը, —
բարկացած է կուսակցութեան ղեկավար
ցուցումներէր, պլանս այդ ցուցումներին
անցկացումը՝ պրոլետարիատի մասնա-
շաղկան կազմակերպութիւններին կողմից,
պլանս դրանց կենսադործումը՝ ազգաբնո
կութեան կողմից» :

Հարց է ծագում՝ ուրեմն ի՞նչ հիման
վրա կուսակցական կազմակերպութիւն-
ները փոխարինում են խորհուրդներին,
հոգային որդաններին, փաստորեն հեռաց-
նում են նրանց տնտեսութիւնը ղեկավա-
րելուց, միջամուխ են լինում առանց բա-
ցառութեան բոլոր գործերին : Ընկեր
Ստալինը, խոսելով կուսակցութեան ղե-

43

կառավար դերի մասին, մատնանշել է՝ «Այդ, իհարկե, չի նշանակում, Վոր կուսակցությունը կարող է փոխարինել կամ պետք է փոխարինի պրոֆմիություններին, խորհուրդներին և մյուս մասնաճյուղերին կազմակերպություններին: Կուսակցությունն իրականացնում է պրոլետարիատի դիկտատուրան: Սակայն այդ նա իրականացնում է վոչ թե անմիջականորեն, այլ պրոֆմիությունների ոգնությամբ, խորհուրդների և նրանց ճյուղավորումների միջոցով: Առանց այդ «չարժափոկերի» անհնարին կլինեիր քիչ թե շատ ամուր դիկտատուրա»:

Այսպես ուրեմն, ընկնելովը սովորեցնում է սրայքար մղել մնասակար ծայրահեղություններին դեմ: Նույն չափով կործանարար է կուսակցության համար կուսակցական քաղաքական հարցերը մոռացության տալը և տնտեսության ղեկավարումից հետ քաշվելը: Հարկավոր է հմտութեն զուգակցել կուսակցական-քաղաքական աշխատանքը և տնտեսության ղեկավարումը, ինչպես հարկն է հենվելով խորհրդային ու տնտեսական կազմակերպությունների վրա:

44

Ուրեմն ի՞նչ պետք է անել, վորպեսզի այդ կազմակերպությունները միանգամայն մարտունակ լինեն և հաջողությամբ իրականացնեն կուսակցության ու կառավարության ցուցումները:

Նախ և առաջ՝ ամրացնել այդ կազմակերպությունները կադրերով, ընտրել այնպիսի մարդիկ, վորոնք ընդունակ են տնտեսությունը ղեկավարել անձնվիրաբար ու նվիրվածորեն, վորոնք դործին խորապես հմուտ են:

Այդ պրոբլեմը, կադրերի ընտրության պրոբլեմը առանձնապես սուր կերպով դրված է գյուղատնտեսության ղեկավարման բնագավառում: Արդյունաբերության մեջ դործումի քիչ բարձր է: Այդտեղ կադրերը հիմնականում արդեն ստեղծվել են, մեծ դպրոց են անցել ստալինյան հնդամյակներին իրականացման համար մղվող սրայքարում: Իսկ գյուղատնտեսական կազմակերպություններում (կադրերն ավելի թույլ են ու ավելի քիչ պատրաստված, և կուսակցական կազմակերպություններին չիճակված է, և դեռ պետք է չիճակված լինի, զբաղվել տնտեսական շինարարության նույնիսկ մանրուքով, մինչև վոր հո

45

դային որդաններն ինչպես հարկն ե ամբոս-
նան :

Այժմ՝ յուրաքանչյուր կուսակցական
կադմակերպության առջև ամբողջ հասա-
կով ծառայած ե գյուղատնտեսության դե-
կավարման համար կադրեր ընտրելու հար-
ցը : Դա մեծ, բարդ աշխատանք ե, վոր
խորապես մտածված վերաբերմունք ե պա-
հանջում : Կադրերը պետք ե ընտրել՝ ա-
ռաջնորդվելով յուրաքանչյուր աշխատողի
իրական արժեքով ե վոչ թե «մեր մարդն
ե» կեղծ սկզբունքով : Անձնական ծանո-
թությունը, մի անձնավորության նկատ-
մամբ ունեցած նվիրվածությունը քաղքե-
նիական նշաններ են, ե դրանցով չի կարելի
առաջնորդվել մարդկանց ընտրելիս : Կադ-
րերը պետք ե ընտրել լենինյան-ստալին-
յան սկզբունքների հիման վրա՝ քաղաքա-
կանապես ստուգելով մարդկանց, ստուգե-
լով նրանց նվիրվածությունը կուսակցու-
թյան, նրա Կենտկոմի նկատմամբ, ստու-
գելով նրանց գործնական պիտանխությու-
նը :

Վրա յե հասնում կուսակցական կադմա-
կերպությունների աշխատանքի որմատա-
կան վերակառուցման շրջանը : Դրա հաջո-

46

դությունը կախված ե այն բանից, թե ինչ
պե՞ս կհասկանա կուսակցական ակտիվն
իր խնդիրները, ինչպե՞ս կտանի իր հետևից
կոմունիստներին : Կենտրոնական Կոմիտե-
յի Պլենումի վորոշումները պետք ե հապը-
նել յուրաքանչյուր կոմունիստին : Այդ վո-
րոշումները պետք ե լայնորեն հայտնի լի-
նեն բոլոր աշխատավորներին : Դեռ աշ-
խատանք չատ կա : Ուստի մնասակար ու-
հիմարություն կլինի կարծել—ինչպես ա-
նում են մի քանի կենտրոնական թերթեր—
գործն աշխատե սկստկերացնելով, թե կու-
սակցությունը ե ամբողջ ժողովուրդն ար-
դեն ուսումնասիրել ու յուրացրել են Կենտ-
կոմի Պլենումի վորոշումները : Այդ վորո-
շումները դեռ ինչպես հարկն ե հայտնի
չեն մասսաներին, իսկ չաղակրատ լրագ-
րողներն արդեն ավետում են համատարած
վող ծոյններ ու հավանություններ : Իրա-
կանության աշխարհի կեղծ պատկերումը
գիտաթափ ե անում կուսակցական կադմա-
կերպություններին ե բացի մնասից վո-
չինչ չի կարող տալ :

Առանց մի կողմից մյուսը նեավելու,
լավ հիշելով ե իրականացնելով Լենինի ու
Ստալինի ցուցումները, մասսաների գլու-

47

խըն անցած, համաչափ քայլով առաջ
կգնա մեր կուսակցութիւնը ղեպի կոմու-
նիստական հասարակության բարձունքնե-
րը:

(«ՊՐԱՎԴԱ»-յի մարտի 9-ի
առաջնորդողը)

Σ 6 0 1 7

ՀԿ (Բ) Կ Կ հրատարակություն - Շեռհերդ. Հայաստան

Շ ա ր ու ճ ա կ վ ու մ և 1937 թ.
բաժանորդագրությունը

„ԱԳԻՏԱՏՈՐԻ ԲԼՈԿՆԱՏ“

Հուլիս և տեւանում ամիսը 2 անգամ
Հ Կ (Բ) Կ Կ ենտկոմի կուսպրոպագանդայի
և ագիտացիայի բաժնի հրատարակութիւն

ԲԱԺՆԵԳԻՆԸ՝

12 ամիսը . . . 6 ոուր.
6 » . . . 3 »
3 » . . . 1 ո. 50 կ.

Առանձին համարը՝ 25 կոպ.

Բաժանորդագրովելու համար ղիմել՝

„Սոյուզպեչաս“-ի քաղաքային, շրջանային
բյուրոներին և փոստի բաժանմունքներին.

BAOKHOT AHTATOPA
№ 6 (13)

1-ին 25 հայ.